

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd

Förslag till Budget 2020, plan 2021-22

Ordförande: Kenneth Netterström

Förvaltningschef: Kerstin Johansen

Datum: 2019-08-29

Innehållsförteckning

1 Ekonomisk sammanställning	3
2 Mål- och resultatstyrning.....	4
3 Strategiska styrtalet	5
4 Plan för konkurrensprövning	5
5 Program för uppföljning och insyn	5
6 Digitaliseringsplan (förnyelse via digitalisering)	6
7 Lokaler	6
8 Riktade bidrag	7
9 Internkontrollplan	8
10 Förändringar i förhållande till föregående budget	8
11 Utveckling och förändring.....	9
12 Framåtblick, riskanalys.....	10
13 Anvisningar till bilagor.....	10

Bilagor

Bilaga 1 - Målbilaga

Bilaga 2 - Program för uppföljning och insyn

Bilaga 3 - Riktade bidrag

Bilaga 4 - Internkontrollplan

Bilaga A1 - Bruttokostnader

Bilaga A2 - Intäkter

Bilaga B - Anslag (5 kostnadsslag 2 intäktslag)

Bilaga C - Per verksamhetsområde

Bilaga F - Peng GY

Bilaga F - Peng Vuxenutbildning

Extra Bilaga - REK Programpriser och strukturtillägg inom gymnasieskolan 2020

Extra Bilaga - Program för uppföljning och insyn GVN

I Ekonomisk sammanställning

Ekonomisk sammanfattning, tkr

EKONOMISK SAMMANFATTNING, tkr				
Drift	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021 exkl. prisutv.	Plan 2022 exkl. prisutv.
Verksamhetens intäkter	20100	20600	21977	22123
Avgifter	0	300	1 677	1 823
Övriga intäkter	20 100	20 300	20 300	20 300
Verksamhetens kostnader	-230200	-245200	-263444	-265364
Personalkostnader	-4 600	-4 692	-4 692	-4 692
Lokalkostnader	-500	-508	-508	-508
Kapitalkostnader	0	0	0	0
Köp av verksamhet	-223 400	-238 566	-256 810	-258 730
Övriga kostnader	-1 700	-1 434	-1 434	-1 434
Nettokostnad	-210100	-224600	-241467	-243241
Nettoinvesteringar	0	0	0	0

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens uppgifter

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fullgör kommunens ansvar avseende gymnasieutbildning och kommunal vuxenutbildning, med undantag för drift av verksamhet. I nämndens uppgifter ingår bl. a resursfördelning, uppföljning av kvalitet och resultat samt förslag till budget.

Inom kommunen finns en kommunal gymnasieskola med ca 630 elever (okt 2018) och en fristående gymnasieskola med ca 450 elever (okt 2018). Huvuddelen av eleverna kommer från Österåkers kommun. Det är fritt att söka gymnasieutbildning i hela länet och konkurrens sker med betyg. Knappt 50 procent av de folkbokförda ungdomarna går i gymnasiet i andra kommuner. Gymnasiesärskola anordnas inte inom kommunen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är huvudman för kommunal vuxenutbildning och studerande från Österåker erbjuds ett stort utbud av både teoretisk och yrkesinriktade kurser och utbildningar samt svenska för invandrare (SFI) i hela länet genom ett auktorisationssystem i samverkan med ett antal andra kommuner, bl. a Solna, Sigtuna, Täby, Vallentuna och Danderyd. Vuxenutbildning och

SFI erbjuds också i egen regi inom kommunen. Österåkers kommun ingår i samverkan med Täby, Danderyd, Vallentuna och Vaxholm i Kunskapscenter nordost (KCNO) som har sina lokaler i Täby. Inom KCNO finns administrativa system för resursfördelning, uppföljning av utförare, studie- och yrkesvägledning och rektor.

Inom Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden organiseras även ungdomsmottagningen och det kommunala aktivitetsansvaret (KAA).

Nettobudget 2020

Nämndens intäkter och bruttokostnader ökade med 0,5 mnrk respektive 15,0 mnrk mellan 2019 och 2020, vilket innebär en ökad nettokostnad med 14,5 mnrk (6,9 %) till 224,6 mnrk för 2020. I plan 2021 och 2022 har hänsyn tagits till ökade och minskade volymer enligt befolkningsprognosen. Indexuppräkningsningen är generellt 2 % förutom lokaler som har uppräknats 1,5 % samt länsprislistan för gymnasiet har uppräknats 1%. Se bilagor A1-C, F och extra bilaga för bruttokostnad och intäkt per verksamhetsområde, anslag, peng och förslag till länsprislista.

2 Mål- och resultatstyrning

Mål

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens uppdrag styrs av kommunens reglemente, statliga föreskrifter, lagar och kommunala mål. Kommunfullmäktige har beslutat om en mål- och resultatstyrningsmodell som gäller all kommunal verksamhet. Samtliga nämnder ska enligt modellen ta fram ett – två resultatmål med påverkbara indikatorer och målnivå för vart och ett av de kommunala inriktningsmålen. Indikatorer ska i huvudsak hämtas från SKLs databas KKIK (Kommunens kvalitet i korthet) där det finns ett stort antal nyckeltal för uppföljning och jämförelse av kvalitet och resultat inom kommunal service. I mål – och resultatmodellen är vissa indikatorer och målnivåer fastställda för central uppföljning. Se bilaga 1.

Åtgärder för måluppfyllelse

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ”verktyg” för att påverka måluppfyllelsen är främst fördelning av resurser och uppföljning av kvalitet och resultat hos utförare inom gymnasie- och vuxenutbildning. Drift och utveckling ligger hos respektive huvudman.

Ungdomsmottagningen och det kommunala aktivitetsansvaret medverkar utifrån sina uppdrag till att öka måluppfyllelsen inom gymnasieutbildningen.

3 Strategiska styrta

Styrtal

Text	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Volymer enligt befolkningsprognos						
Antal invånare i åldern 16-18	1 773	1 795	1 891	2 002	2 052	2 068
Nyttjandegrad						
Gymnasium 16- 18 år	97%	96%	96%	91%	96%	96%
Gymnasiesär	1,9%	1,8%	1,7%	1,6%	1,7%	1,7%
Modersmål	5,2%	4,7%	5,0%	4,2%	5,0%	5,0%
Volym (antal genomsnitt över året)						
Gymnasium inkl nyanlända	1 716	1 720	1 820	1 830	1 975	1 990
Gymnasiesär	33	32	32	32	35	35
Modersmål	93	85	95	85	103	104

4 Plan för konkurrensprövning

Kommunens verksamheter kan konkurrensutsättas om det finns laglig grund. Enligt skollagen kan undervisning i gymnasieskola och gymnasiesärskola inte konkurrensutsättas. Fristående huvudmän omfattas av tillståndsgivning hos skolinspektionen som också har tillsynsansvar över fristående och kommunala gymnasieskolor.

Kommunal vuxenutbildning är konkurrensutsatt genom ett auktorisationssystem som även omfattar egen regi. Särskild utbildning för vuxna bedrivs för närvarande endast i kommunal regi. Någon ytterligare konkurrensutsättning inom nämndens verksamhetsområde är inte planerat under 2020.

5 Program för uppföljning och insyn

Inom utbildningsområdet är det endast kommunal vuxenutbildning som omfattas av det statliga kravet på uppföljning och insyn i kommunalt finansierad privat verksamhet. Våren 2019 fanns 38 auktoriserade utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen. Uppföljning av externa utförare och egen regi regleras i auktorisationsavtalen. Skriftliga kvalitetsredovisningar inhämtas från samtliga utförare och kompletteras med dialogmöten och besök i verksamhet. Vid brister som inte åtgärdas enligt handlingsplan kan avauktionering ske. Ansvarig är myndighetsrektor för vuxenutbildningen. Resultaten redovisas i nämndens verksamhetsberättelse. Se även bilaga 2 samt extra bilaga för mer information.

6 Digitaliseringsplan (förnyelse via digitalisering)

Område	Åtgärd	Förväntad effekt	Kostnad
Onlinemottagning för Ungdomsmottagningen	Utveckling av webbaserade system	Minskad administration. Förbättrad service.	Systemkostnader
Digitalisering av anmälan om studieavbrott inom gymnasieskolan	Utveckling av systemstöd E- tjänst	Förbättrad service. Snabbare åtgärder vid studieavbrott. Säkerställa ersättning.	Systemkostnader
Bokning av idrottshallar och anläggningar	Utveckla system	Minskad administration.	-
Stratsys	Implementering av verktyget	Prognoser och effektiv hantering och transparens kring politiska uppdrag.	Systemkostnad samt personalkostnad för genomförande
Digitalisering av antagningsprocess och ersättningsmodell inom modersmålsundervisning	Utveckla system, ersätta blanketter	Säkerställa att rätt ersättning går ut. Uppföljning underlättas.	Systemkostnad samt personalkostnad för genomförande

7 Lokaler

Under de senaste åren har antalet i åldersgruppen 16 – 18 år varierat mellan knappt 1 500 till nästan 1 800 individer. 2020 väntas åldersgruppen vara 2 000 vilket kommer att ligga på ungefär samma nivå till år 2025. Prognosen är beroende av bostadsbyggande och inflyttning. Till detta kommer nyanlända som inte är folkbokförda. Mellan 2025 och 2030 väntas en ökning i åldersgruppen till 2 250 individer, vilket är ca 650 fler än idag.

Av de folkbokförda ungdomarna 16 – 18 år går ca 93 procent i gymnasieskolan (SCB 15 okt. 2018). Inom gymnasieskolan finns även ungdomar över 18 år och nyanlända ungdomar som inte är folkbokförda. Det är därför sammantaget fler elever inom gymnasieskolan än de folkbokförda.

De senaste åren har ca 50 procent valt gymnasieskolor i annan kommun. Av eleverna som valt gymnasium inom kommunen går ca 30 procent i den kommunala gymnasieskolan, Österåkers gymnasium, och ca 20 procent på Skärgårdsgymnasiet i fristående drift. Österåkers gymnasium har en kapacitet för ca 550 elever i ordinarie skolbyggnad. Inför ht 2019(20190821) var 620 elever mottagna på ÖG varav 42 från annan kommun.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att utveckla området kring Österåkers gymnasium med flera verksamheter och utökning av gymnasieskolan. För att bedöma behovet av utbyggnad behöver flera parametrar beaktas.

- Efterfrågan på gymnasieplatser beror bl. a på utbudet i närliggande kommuner och vilka program som erbjuds i kommunerna. Det behövs därför samverkan mellan kommunerna i planering av utbyggnad, vilket bl. a sker genom Stor-Stockholms olika forum för kommunchefer och politik.

- Den politiska viljeriktningen för gymnasieskolans framtid behöver också tydliggöras. Ett alternativ är t ex att antalet platser utökas endast med utgångspunkt från dagens utbud med hänsyn till befolkningsutvecklingen, vilket skulle innebära ca 700 elever år 2030, dvs ytterligare 4 – 5 klasser. Om man i stället skulle välja att utöka antalet program eller dubblera vissa program ökar behovet ytterligare.
- En aspekt som behöver beaktas är också konsekvensen av det fria valet inom länet. Eftersom det råder fri konkurrens genom meritvärde är det inte möjligt att garantera platser för kommunens egna ungdomar med låga meritvärden. Kommunens geografiska läge medför dock att risken att tillkommande platser helt tas i anspråk av elever från andra kommuner inte bedöms som hög.
- Andel elever på introduktionsprogram, t ex språkin introduktion är ytterligare en parameter att beakta eftersom kommunen är skyldig att anordna platser på dessa program för ungdomar som inte är behöriga till nationella program.
- Andel elever som går om, byter program, går längre än tre år och icke folkbokförda elever inom gymnasieskolan påverkar behovet av platser.

Österåkers Komvux har länge aviserat behov av mer centralt placerade lokaler för att öka tillgängligheten för de studerande och möjliggöra konkurrens med övrigt utbud inom vuxenutbildningen. Inför 2020 planeras en flytt från Stenhagsvägen till paviljongerna vid området kring Hacksta (f.d. Korallens friskola).

8 Riktade bidrag

Flertalet statsbidrag utgörs av så kallade riktade bidrag som söks av respektive huvudman dvs produktions- och fristående huvudmän, t ex bidrag för likvärdig skola, karriärtjänster osv. Ett fåtal riktade bidrag söks dock av Utbildningsförvaltningen såsom Statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige.

Det finns även övriga externa bidrag att söka för förvaltningen. T ex så kallade Prio-medel inom Landstinget som söks av Ungdomsmottagningen. Det finns eventuellt möjlighet att få Prio-medel även för verksamhetsåret 2020. Beslut om detta fattas tredje kvartalet 2019. Tidigare bidrag har t ex använts för att utöka öppettider och skolbesök.

Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) har tidigare erhållit bidrag genom MUCF för att utveckla verksamheten. Bidraget upphör december 2019 och inget nytt bidrag är aviserat inför 2020. Se nedan samt bilaga 3 för mer information (statsbidrag i tkr).

Typer av bidrag (tkr)	Källa	Utfall 2018	Prognos 2019	Budget 2020	Kommentar/Syfte
Insatser för unga som varken arbetar eller studerar 2018-2019	MUCF	1 268,4	1 152	0	Projektet "Unga i centrum 3.0". Avslutat per dec 2019.
Priomedel 2017-2019	SLL	310	316,7	200	Stärkt bemanning Ungdomsmottagningen
Priomedel 2020	SLL	0	0	100	Stärkt bemanning Ungdomsmottagningen, ej uppgifter om belopp ännu
Statsbidrag för vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige	Skolverket	0	211,8	100	Bidrag för VT 19 hittills, beroende av om eleverna går kvar i kommunen. Prognos 2020 baserad på tidigare år.

9 Internkontrollplan

Utbetalning av korrekt ersättning för modersmålsundervisning säkerställs 2020 genom bl. a stickprov och digitaliserad ansökningsprocess. Se nedan och även bilaga 4.

Id*	Kontrollmoment:	Metod:	Periodicitet***	Uppföljningsansvarig	Resultat***
GVN 1	Uppföljning av ersättning för modersmålsundervisning	Stickprov	2 ggr/år	Utbildningsförvaltningen	

10 Förändringar i förhållande till föregående budget

Programpriserna i Stockholms länsprislista föreslås öka med 1 procent 2020. I samverkansavtalet inom Stockholms län rekommenderas en schablon för mindre undervisningsgrupp i gymnasieskolan med 155 tkr utöver programpeng (ingår i budget för tilläggsbelopp). Rekommenderad tillämpning från ht 2019. Beslut fattas efter kommunernas ställningstagande senast 15e december.

Effektiviseringskrav inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden omfattar 0,6 mnkr.

Externa bidrag minskar avsevärt från 2019 till 2020. Bidrag för KAA på 1,2 mnkr upphör samtidigt som motsvarande kostnad minskar i verksamheten. För asylsökande minskar bidrag från Migrationsver-

ket med minst 3 mnkr. I budget 2020 bedöms det finnas en risk för fortsatt minskade bidrag för asylsökande. En del av de minskade bidragen har kompenseras genom fördelning av statsbidrag för nyanlända från Socialnämnden (motsvarar dock inte bidrag per person från Migrationsverket). Överenskomelse gällande fördelning för att kompensera för ökade kostnader inom Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är en förutsättning för att kunna hålla ramen.

Budget 2019 Tkr	Bruttokostnad	Intäkter	Nettokostnad
Förändringar	-230 200	20 100	-210 100
Indexuppräknig prisutveckling	-4 400	200	-4 200
Volymökning gymnasiet	-11 200	300	-10 900
Effektivisering	600		600
Minskade bidrag KAA samt kostnad projekt	1 160	-1 160	0
Ökade kostnader samt finansiering Ungdomsmottagning	-560	560	0
Ökade kostnader samt finansiering SFI	-600	600	0
Budget 2020 Tkr	-245 200	20 600	-224 600

II Utveckling och förändring

Ungdomsmottagningen. Onlinemottagning införs inom ungdomsmottagningen för att nå ungdomar som av olika anledningar har svårt att ta sig till mottagningen.

Det kommunala aktivitetsansvaret. Arbetssätt och rutiner som har utvecklats inom projektet ”Unga i centrum” implementeras i den ordinarie verksamheten. Projektledare för projektet överförs till ordinarie bemanning i verksamheten. Samverkan och samordning med övriga myndigheter och verksamheter inom och utanför kommunen, som berör målgruppen, fortsätter och utvecklas ytterligare för att ta tillvara alla tillgängliga kompetenser.

Ersättning för modersmålsundervisning. Digitaliserad ansökningsprocess och beslut för moders-

målsundervisning införs för att säkerställa att rätt ersättning utgår till utförare och förenkla administration och uppföljning.

Ersättning inom nationella program. En elev som inte uppnår minst betyget E efter fullföljd gymnasieutbildning på nationellt program, har enligt skollagen rätt att läsa om aktuell kurs/kurser ytterligare högst två gånger. Elevens rätt att läsa om kurserna påverkar inte hemkommunens skyldighet till ersättning till huvudmannen.

Österåkers kommun har liksom flera andra kommuner utvecklat en praxis att utöver lagstiftningens krav bevilja **ersättning för icke godkända kurser** på nationella program. Kostnaden för programpeng har uppgått till i snitt 250 tkr per läsår på senaste två åren, ökad administration tillkommer.

Beslut om extra ersättning är delegerat till tjänsteman inom utbildningsförvaltningen. För att öka incitamentet till att utbildningen genomförs inom tre år begränsas ersättning för icke godkända kurser på nationellt program till att gälla högst två kurser och högst ett år per elev.

12 Framåtblick, riskanalys

Kommunal vuxenutbildning. Prognoserna visar en ökning inom framför allt SFI och grundläggande vuxenutbildning. Målgruppen inom Komvux har förskjutits mot lågutbildade och nyanlända, vilket bl. a påverkar genomströmningen samtidigt som kraven på utbildningarna förändras. Sammantaget innebär utmaningarna inom vuxenutbildningen risk för ökade kostnader.

Psykisk ohälsa bland unga. Ungdomsmottagningen upplever en hög stressnivå hos en del ungdomar som de möter inom mottagningen. Ungdomsmottagningen upplever också att många ungdomar har bristande daglig fysisk aktivitet, vilket riskerar att skapa ökad fysisk och psykisk ohälsa. Ovanstående visar vikten av tillgång till stödstrukturer som elevhälsa och samverkan mellan aktörer som möter unga, i t ex ungdomsmottagning, socialtjänst och gymnasieskola.

Barnkonventionen. Riksdagen väntas besluta att barnkonventionen lagstadgas från den 1 januari 2020. Lagen innebär att barnets rättigheter enligt konventionen ska beaktas i alla ärenden som rör barn (upp till 18 år), vilket ställer krav på att berörda verksamheter ser över relevanta rutiner och beslut.

13 Anvisningar till bilagor

Bilaga 1 - Målbilaga

Bilaga 2 - Program för uppföljning och insyn

Bilaga 3 - Riktade bidrag

Bilaga 4 - Internkontrollplan

Bilaga A1 - Bruttokostnader

Bilaga A2 - Intäkter

Bilaga B - Anslag (5 kostnadslag 2 intäktsslag)

Bilaga C - Per verksamhetsområde

Bilaga F - Peng GY

Bilaga F - Peng Vuxenutbildning

Extra Bilaga - REK Programpriser och strukturtillägg inom gymnasieskolan 2020

Extra Bilaga - Program för uppföljning och insyn GVN